

Ochrona gatunkowa a wycinka drzew i krzewów

Regionalna Dyrekcja Ochrony
Środowiska w Gdańsku
Małgorzata Mizgalska

Zadrzewienia

ZADRZEWIENIE – pojedyncze drzewa, krzewy albo ich skupiska niebędące lasem w rozumieniu ustawy o lasach (art. 5 pkt. 27 Ustawy o Ochronie Przyrody)

Co do zasady w Polsce obowiązuje ochrona zadrzewień. Zezwolenie na wycięcie drzew jest wyjątkiem od reguły zachowania drzew, które podlegają ochronie prawnej (art. 83 ust 1 UoP)

Zgodnie z art. 39 ust. 12 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, w pasie drogowym zabrania się usuwania, niszczenia i uszkodzania zadrzewień przydrożnych.

Każde planowane cięcie powinno być poprzedzone wnikliwą analizą oraz zebraniem niezbitych dowodów świadczących o konieczności wyeliminowania drzewa z krajobrazu.

Art. 83. 1. Ustawy o ochronie przyrody

Usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wydanego na wniosek:

- posiadacza nieruchomości, za zgodą właściciela tej nieruchomości;
- właściciela urządzeń (...), jeżeli drzewo lub krzew zagrażają funkcjonowaniu tych urządzeń.

Art. 83a. 1. Zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wydaje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków – wojewódzki konserwator zabytków.

fot. M. Mizgalska

Art. 83f.1. Zezwolenie na usunięcie drzewa nie jest konieczne m.in. w przypadkach:

- drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza:

a) 80 cm – w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego,

b) 65 cm – w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,

c) 50 cm – w przypadku pozostałych gatunków drzew

- drzew które rosną na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej (konieczne jest zgłoszenie do organu wydającego zezwolenie, organ, w terminie 21 dni od dnia doręczenia zgłoszenia dokonuje oględzin, po oględzinach organ może wnieść sprzeciw, usunięcie drzewa jest możliwe gdy nie będzie sprzeciwu)

- drzew lub krzewów usuwanych w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego

- drzew lub krzewów owocowych, z wyłączeniem rosnących na terenie nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków lub na terenach zieleni

Art. 83f.1. Zezwolenie na usunięcie drzewa nie jest konieczne m.in. w przypadkach :

- prowadzenia akcji ratowniczej przez jednostki ochrony przeciwpożarowej lub inne właściwe służby ustawowo powołane do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia życia lub zdrowia;
- drzew lub krzewów stanowiących złomy lub wywroty usuwanych przez:
 - a) jednostki ochrony przeciwpożarowej, jednostki Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zarządców dróg, zarządców infrastruktury kolejowej, gminne lub powiatowe jednostki oczyszczania lub inne podmioty działające w tym zakresie na zlecenie gminy lub powiatu,

Konieczne w terminie 30 dni przekazanie informacji o terminie, miejscu i przyczynie usunięcia drzew lub krzewów, z dokumentacją fotograficzną

Art. 83a ust. 2a Zezwolenie na usunięcie drzewa w pasie drogowym drogi publicznej, z wyłączeniem obcych gatunków topoli, wydaje się po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Art. 83a. ust. 6 Niewyrażenie stanowiska w terminie 30 dni, a w przypadku przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego – 60 dni, od dnia otrzymania projektu zezwolenia, o którym mowa w ust. 2a i 3, przez organ, do którego zwrócono się o zajęcie stanowiska, uznaje się za uzgodnienie zezwolenia.

Usunięcie drzewa, skutkujące naruszeniem zakazów obowiązujących wobec gatunków chronionych bez zezwolenia to:

- wykroczenie z art. 131 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody
„kto bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową podlega karze aresztu albo grzywny”
lub
- przestępstwo z art. 181 k.k. 3 w przypadku istotnej szkody
„kto niezależnie od miejsca czynu niszczy albo uszkadza rośliny lub zwierzęta pozostające pod ochroną gatunkową powodując istotną szkodę podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”

RDOŚ (w niektórych przypadkach GDOŚ) może zezwolić na czynności zabronione wobec gatunków chronionych zwierząt, roślin i grzybów.

By © Francis C. Franklin / CC-BY-SA-3.0, CC BY-SA 3.0 <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=37675470>

By Yoo Chung - Praca własna, CC BY-SA 2.5, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=1826962>

By Ken Billington - Praca własna, CC BY-SA

Fot. Artur Mikołajewski, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=176>

**gatunek
lowny**

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W GDAŃSKU

Złamanie zakazów w praktyce – zadrzewienia

Przykład: zniszczenie bez zezwolenia chronionych gatunków porostów nadrzewnych, remont drogi, zezwolenie na realizację inwestycji drogowej

Czyn: zniszczenie chronionych gatunków porostów nadrzewnych bez zezwolenia

Zakazy: art. 51 UoP - zakaz umyślnego niszczenia, uszkodzania, niszczenia siedlisk

Przepisy karne: art. 131 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody

Zakończenie: wyrok nakazowy dla dyrektora zarządu drogowego

zudem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Złamanie zakazów w praktyce – zadrzewienia

Przykład: usunięcie drzewa – siedliska chronionej pachnicy dębowej

Przepisy karne: art. 131 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody, gdy dojdzie do istotnej szkody art.181 k.k. § 3

Złamanie zakazów w praktyce – gatunki chronione

fot. W. Stephan

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W GDAŃSKU

Zgodnie z art. 87a ust. 2 ww. ustawy o ochronie przyrody prace w obrębie korony drzewa nie mogą prowadzić do usunięcia gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, chyba że mają na celu:

- usunięcie gałęzi obumarłych lub nadłamanych
- utrzymywanie uformowanego kształtu korony drzewa
- wykonanie specjalistycznego zabiegu w celu przywróceniu statyki drzewa.

Usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, w celu innym niż określony w ust. 2, stanowi uszkodzenie drzewa (ust. 4)

Usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 50% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, w celu innym niż określony w ust. 2, stanowi zniszczenie drzewa. (ust. 5)

Złamanie zakazów w praktyce – zadrzewienia

Przykład: zniszczeniem chronionego zadrzewienia, park krajobrazowy

Przepisy karne: w przypadku zniszczenia chronionych zadrzewień np. na terenach parków krajobrazowych art. 127 ust. 1 lit. c ustawy o ochronie przyrody, gdy dojdzie do istotnej szkody art. 187 k.k.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Złamanie zakazów w praktyce – zadrzewienia

Przykład: prace ziemne, uszkodzenie korzeni skutkujące zniszczeniem zadrzewienia

Art. 87a. ust 1. Prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie, z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu, przeprowadza się w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom

Przepisy karne: zniszczenie roślinności art. 131 pkt 13 ustawy o ochronie przyrody, gdy dojdzie do istotnej szkody art.187 k.k., w przypadku zniszczeń w znacznych rozmiarach art. 181 kk § 1

Złamanie zakazów w praktyce – zadrzewienia

Przykład: usuwanie zadrzewień śródpolnych na terenie parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, rezerwatu przyrody

Przepisy karne: w przypadku zniszczenia chronionych zadrzewień na terenach form ochrony przyrody – art. 127 ustawy o ochronie przyrody, gdy dojdzie do istotnej szkody art. 187 k.k., w przypadku zniszczeń w znacznych rozmiarach art. 181 k.k. § 1

Złamanie zakazów w praktyce – zadrzewienia

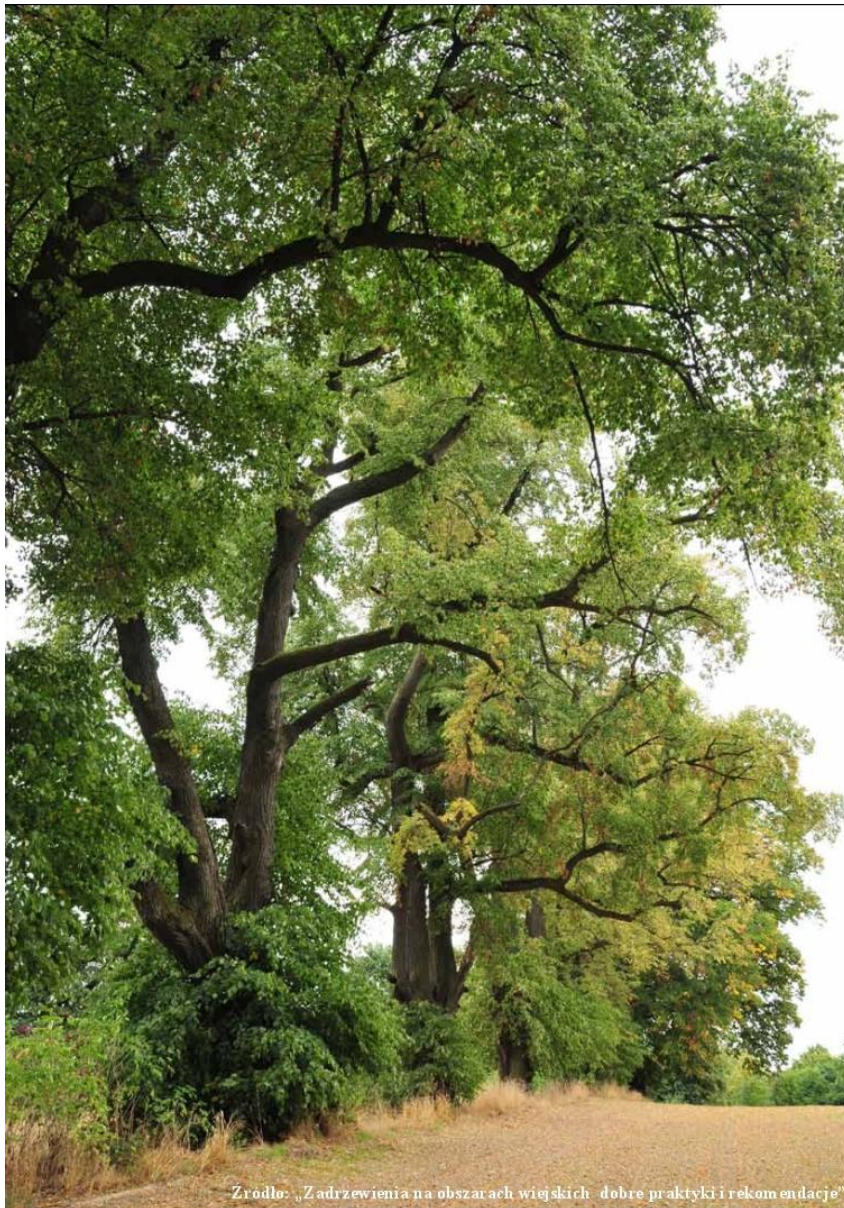
Przykład: zniszczenie zadrzewienia w obszarze Natura 2000 – chronione siedlisko przyrodnicze

fot. RDOŚ w Gdańsku

Przepisy karne: w przypadku zniszczenia chronionego siedliska na obszarze Natura 2000 – art. 127 ust. 1 lit. e ustawy o ochronie przyrody, gdy dojdzie do istotnej szkody art. 187 k.k., w przypadku zniszczeń w znacznych rozmiarach art. 181 k.k. § 1

- Przepisy dotyczące obszarów chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych (chronione wg zapisów Uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego) oraz obszarów Natura 2000, gdzie decyzja na usunięcie drzew może wymagać oceny oddziaływania na chroniony obszar;

Zródło: „Zadrzewienia na obszarach wiejskich - dobre praktyki i rekomendacje”

➤ Przepisy dotyczące ochrony gatunkowej (głównie chronione porosty, ptaki, owady i nietoperze);

➤ Konieczne dostosowaniu terminów wykonywania prac, tak aby zminimalizować ich wpływ na zwierzęta i ich siedliska. Gdy brak pewności, czy w obrębie przeznaczonych do usunięcia drzew i w ich bliskim otoczeniu nie ma gniazd ptaków lub możliwych do zasiedlenia przez ptaki dziupli, usunięcie drzew powinno odbyć się wyłącznie w okresie od 16 października do końca lutego;

- Właściwa pielęgnacja – zakres (prace w obrębie korony drzewa nie mogą prowadzić do usunięcia gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa) i odpowiednie terminy

Instytucje do kontaktu w sprawach wycinki drzew i gatunków chronionych

Organy odpowiedzialne za wydawanie zezwoleń na usuwanie drzew oraz naliczanie kar i opłat – **wójt, burmistrz, prezydent, starosta, marszałek województwa, konserwator zabytków**

W przypadku gatunków chronionych i ich siedlisk – **regionalna dyrekcja ochrony środowiska**

W przypadku naruszeń zakazów dotyczących zadrzewień na obszarach chronionych – nadzorujący obszar:

- park krajobrazowy i narodowy – **dyrektor parku**
- rezerwat przyrody i obszar Natur 2000 – **regionalna dyrekcja ochrony środowiska**
- obszar chronionego krajobrazu – **marszałek województwa**
- pomnik przyrody – **właściwa gmina** (też regionalna dyrekcja ochrony środowiska)

Dziękuję za uwagę

fot. B. Gawlak

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku

ul. Chmielna 54/57, 80-748 Gdańsk tel.: 58 68-36-800, e-mail: sekretariat.gdansk@rdos.gov.pl

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

